

EEN BROEDGEVAL VAN KRUISBEKKEN ?

Op 20 augustus 1961 hoorden wij in het nationale park De Hoge Veluwe, bij de Plijmen een merkwaardig geluid, dat afkomstig bleek te zijn van jonge *kruisbekken* die om voer bedelden.

Er zaten een prachtig warm-rood mannetje, een vrouwtje (wat bruiner dan in de „Vogelgids”) en drie jongen, die veel lichter waren dan het wijfje. Bovendien hadden ze twee vleugelstrepen en een streperige borst. Bij de jongen hebben we geen gekruiste snavel waargenomen. Het wijfje hield zich steeds wat afzijdig; het mannetje was daarentegen voortdurend bezig met het openpeuteren van dennekegels. Ondertussen lieten de jongen zich af en toe horen: tjetjie, tjetjie, waarbij de tweede „ie” meer naar de „u”-klank neigde. Zodra het mannetje een zaadje uit een kegel had gepeuterd verdrongen de jongen zich luid roepend (weer een herhaald tjetjie) om hem heen. Als het zaadje gevoerd was werden de jongen vrijwel direct weer rustig. Een keer zagen we, hoe één der jongen een dennekegel met zijn snavel beetpakte, waarop een ander jong, dat er vlak bij zat terstond „sperde”. We hebben echter geen enkele keer gezien, dat een der jongen zelf een zaadje uit een kegel haalde en we kregen ook niet de indruk, dat ze hiertoe in staat waren. Het leek ons dan ook onwaarschijnlijk, dat deze jongen al op trek zouden zijn, terwijl ze nog niet in hun eigen voedselbehoefte konden voorzien.

We hebben ze zeer uitvoerig kunnen waarnemen, mede dankzij het feit dat ze steeds vlak bij dezelfde grove den bleven. We hebben ze ongeveer een uur lang waargenomen op een afstand variërend van ± 5 tot ± 10 meter. Hieruit blijkt wel hoe mak ze waren. Helaas waren de fotografische middelen en de weersomstandigheden (grotendeels bewolkt met af en toe lichte regen) zodanig, dat de genomen foto's zich niet voor reproductie lenen.

Door de komst van een paar niet-rustige vakantiegegers werden de vogels verjaagd. Enige uren later zijn we weer naar dezelfde den gegaan, waar we de *kruisbekken* weer aantroffen. Weer hebben we ze ongeveer een uur kunnen waarnemen, totdat ze om onverklaarbare redenen over onze hoofden heen vlogen. Tegen zonsopgang troffen we ze niet meer aan. De volgende dag zijn we er weer heen gegaan, met de heren Kolvoort en Kluyver. De tocht was

voor deze heren echter, wellicht door het slechte weer, tevergeefs.

Daar *kruisbekken* in alle jaargetijden op daartoe geschikte plaatsen (bv. het hier aanwezige natuurlijke grove dennenbos) kunnen gaan broeden, vermoeden we dat hier van een broedgeval sprake is. Het zou dan het tweede, of derde broedgeval voor Nederland zijn (resp. rekening houdend met de „Atlas van de Europese vogels” en met de „Vogelgids”). Ondanks zoeken hebben we echter geen nest kunnen vinden.

Olaf van Hoorn
Thijs Loosjes

- *Olaf M. van Hoorn, St. Annastraat 59, Nijmegen.*

Turkse Tortel met gekleurde ringen

De laatste tijd (juni) zie ik geregeld tussen de vele *Turkse tortels*, die in onze tuin komen voedsel zoeken, een ex. met gekleurde ringen. Aan zijn linkerpoot de kleurencombinatie rood-geel, rechts wit-geel. Gaarne wil ik degen die met deze vogel heeft geëxperimenteerd nadere inlichtingen verschaffen. Zelf ben ik natuurlijk benieuwd, waar deze vogel vandaan komt.

- *Hans Smeenk, Molenkampspark 54, Almelo.*

Ganzen en strandlopers met gekleurde ringen

In de zomer van 1962 zijn op Spitsbergen *kleine rietganzen* en *paarse strandlopers* gemerkt met gekleurde ringen. De *paarse strandlopers* dragen een aluminium ring (Stav. mus., Norway) plus een gele ring (één ring aan elk pootje) en bovendien hebben deze rode vlekken op de borst en de flanken. Deze vlekken zullen in de loop van de herfst verdwijnen. De *kleine rietganzen* hebben eveneens een aluminium ring (Stat. vilt., Ås, Norway) plus een gele ring (één ring aan elke poot).

Berichten over waarnemingen van op deze wijze gemerkte *kleine rietganzen* en *paarse strandlopers* zijn van groot belang voor het onderzoek naar de trek van deze soorten. Men wordt verzocht dergelijke waarnemingen te melden aan: N.O.S.E. 1962, c/o Zoologisch laboratorium, Universitetet, Blindern, Oslo, Noorwegen.

- *Universitetes Zoologisk laboratorium, Oslo-Blindern.*

Vogels en vliegtuigen

De reacties die vogels vertonen bij nadering van een vliegtuig kunnen zeer verschillend zijn. Sommige roofvogels, o.a. gieren komen op zweefvliegtuigen af en cirkelen er soms in honderdtallen omheen, zonder enige agressie te tonen. Daarentegen schijnen dezelfde gieren wel kleine motorvliegtuigen aan te vallen.

Voor helicopters zijn vele vogels zeer bang, maar op het vliegveld Soesterberg is meermaals geconstateerd dat een *veldleeuwerik* rustig bleef doorzingen, terwijl er een straaljager onder door vloog. In de Ver. Staten heeft men onlangs gemeend te kunnen vaststellen, dat de geluidstrillingen van een bepaald type vliegtuigmotor sommige vogels aantrekken, door overeenkomst met het geluid van een zwerm sprinkhanen. Dit zou de vermoedelijke oorzaak zijn van een vliegongeval bij Boston.

Als amateurnotholoog en luchtvaart-technicus maak ik een studie van het gedrag van vogels ten opzichte van vliegtuigen. Gaarne ontvang ik hierover gegevens van eigen waarnemingen of uit de literatuur. De resultaten van dit onderzoek zullen te zijner tijd in „Het Vogeljaar” worden gepubliceerd.

- J. Reijnders, *Nieuwe Meerdijk 382, Badhoevedorp (NH)*.

Vertrouwelijke klapekster

Tijdens een excursie 18 maart 1962 in de omgeving van Oldenzaal hadden we een interessante ontmoeting met een *klapekster*. Op zoek naar de eerste levenstekenen van de in dit terrein voorkomende sleutelbloemen liep één van ons door een lage ruijge en joeg daarbij de *klapekster* op. Deze vloog naar een ca. 100 meter verder gelegen prikkeldraad-afrostering en ging daarop zitten. Onze plantenzieker had hiervan echter niets bemerkt en liep even later bijna boven op een haas, die in precies dezelfde richting vluchtte als de *klapekster* en pal onder de op het draad zittende vogel doorliep. Deze had hier kennelijk niet van terug-vloog weg en streek neer in een even verderop staande populier.

Pas toen viel het ons op, dat hij een muis had gevangen en bezig was deze aan een scherp takje te spietsen. Onder gunstige belichting voltrok zich toen voor onze met kijkers gewapende ogen een bloederig tafereel: telkens werden

stukjes van de prooi afgetrokken en verorberd.

Toen we dit een tijdje hadden aangekeken, besloten we er eens op af te gaan om te zien of hij bij de vlucht de muis weer zou meenemen. Tot onze verrassing echter bleef hij zitten, zelfs toen we bijna onder de boom stonden, waarin hij op een hoogte van ca. 10 meter zat. Pal onder deze boom moesten we een sloot over en een prikkeldraadafrostering nemen, doch zelfs dit kon hem niet erg verontrusten. Hij wipte alleen even op een andere tak en bleef van daaruit onze activiteiten volgen.

Toen we de populier zo'n 25 meter waren gepasseerd, zat hij alweer dicht bij het restant van zijn prooi.

- W. J. Kippers, J. v. d. Heydenstraat 25, Hengelo (O).

Aantal kluten op Schouwen

Leden van de Vogelwacht „Schouwen-Duiveland” hebben, naar in het verenigingsblad „Sterna” wordt meedeeld, dit voorjaar het aantal op Schouwen en Duiveland aanwezige *kluten* geteld. De telling werd verricht in de eerste week van mei, zoveel mogelijk op eenzelfde dag. Aangezien de *kluit* in de broedtijd aan een vrij beperkt territorium gebonden is en zich dan niet over een grote afstand verplaatst, leverde deze telling, naar men meent, vrij nauwkeurige gegevens op.

Geteld werden: Westenschouwense inlaag 8 st.; Koudekerkse inlaag 68 st.; Weversinlaag 21 st.; Flauauwersinlaag 18 st.; Spuiboezem bij „Heerenkeet” 32 st.; binnenzijde inlaagrijk 12 st.; Kister- en Cauwersinlaag met de karrevelden bij „Pikgat” 146 st.; Galgepolder (zuidhoek) bij Zierikzee 66 st.; Ouwerkerkse inlaag e.o. 37 st.; spuiboezem Viane e.o. 38 st.; Diepe Gat (Ouwerkerk) 23 st.; aanwas Oosterland 80 st.; Dijkwater 95 st.; Steenzwaan 24 st.; Kakkerweel 16 st.; kreek Zonnemaire e.o. 50 st. en verspreid over het eiland 96 st. In totaal derhalve 830 stuks. Hieraan wordt toegevoegd, dat de *kluten*, die zich ophielden in sloten achter lange kavels, niet konden worden geteld. Men meent dan ook, dat het aantal *kluten* gevoeglijk op 850 stuks kan worden gesteld.

- *Het secretariaat van de Vogelwacht „Schouwen-Duiveland” is gevestigd: Lageweg 8, Burgh.*